

Svar (4/2 99)

Justitsministeren (Frank Jensen):

1. I begrundelsen for spørgsmålet omtales en sag, hvor en mor til en syv-årig pige før sin død har oprettet et såkaldt børnetestamente. Heri har moderen givet udtryk for et ønske om, at den familie, som hendes datter senere måtte blive bortadopteret til, vil opretholde kontakten mellem datteren og den biologiske familie.

Det anføres endvidere, at adoptivfamilien efterfølgende har afbrudt pigens kontakt til den biologiske familie. Spørgeren henviser i den forbindelse til en række bestemmelser i FNs konvention om barnets rettigheder (børnekonventionen).

Jeg finder ikke at burde kommentere den konkrete sag, men jeg kan generelt oplyse, at bortadoption som den helt overvejende hovedregel kræver samtykke fra forældrene i det omfang, de har forældremyndigheden over barnet. Der er ikke efter loven mulighed for - heller ikke ved et børnetestamente - at gøre et sådant samtykke betinget, herunder f.eks. af, at adoptivforældrene bevarer barnets kontakt til den biologiske familie.

Ved adoption bortfalder i øvrigt retsforholdet mellem barnet og dets biologiske slægt, mens der mellem adoptanten og adoptivbarnet indtræder samme retsforhold - herunder vedrørende forældremyndighed - som mellem forældre og deres ægtebørn. Når en adoption er gennemført, er det derfor adoptanterne, der afgør, hvem adoptivbarnet skal have samvær med.

2. Som reglerne er i dag, har myndighederne således ikke mulighed for at gribe ind i sager af den beskrevne karakter. Selv om jeg er enig i, at sådanne sager - der heldigvis synes at være sjældne - kan være ulykkelige, har jeg ikke planer om at søge denne retstilstand ændret.

En ordning, hvorefter barnets biologiske forældre kunne stille retligt bindende krav til adoptanterne om, hvem barnet skal have samvær med, ville bryde med adoptionslovens grundlæggende princip om, at der ved adoption sker et fuldstændigt »familieskifte«, og ville efter omstændighederne kunne gøre det umuligt for adoptivfamilien at udøve forældremyndigheden over barnet. I givet fald måtte man i øvrigt stille det spørgsmål, om de biologiske forældre ikke også skulle kunne stille betingelser med hensyn til andre forhold, herunder f.eks. vedrørende barnets skolegang.

Noget sådant ville efter min opfattelse ikke være i overensstemmelse med barnets tarv.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at det også i anden lovgivningsmæssig sammenhæng - i relation til reglerne i lov om forældremyndighed og samvær - er lagt til grund, at tvister om samvær mellem børn og deres bedsteforældre m.v. ikke er egnede til at blive løst tvangsmæssigt. Baggrunden er bl.a., at tvangsordninger kan give anledning til sådanne stridigheder og konflikter, at samværet vil miste sin værdi for barnet.

Den beskrevne ordning er efter Justitsministeriets opfattelse i overensstemmelse med børnekonventionen, herunder med de bestemmelser i konventionen, som spørgeren henviser til. Dette bygger bl.a. på, at konventionen må vurderes ud fra hensynet til barnet og dets familieliv, dvs. navnlig barnets forhold til forældrene eller - efter adoption - adoptivforældrene. Den gældende retstilstand stemmer efter min mening også bedre med det bredere hensyn til børns rolige og trygge opvækst, som ligger bag konventionen, end den ordning, der lægges op til i spørgsmålet, og som ville indebære, at et adoptivbarn tvangsmæssigt kunne »fordeles« mellem forskellige familier.

3. Det tilføjes, at det anførte selvsagt ikke er ensbetydende med, at der ikke i givne tilfælde kan skrives ind over for adoptanter, som groft forsømmer deres pligter over for barnet. I så fald vil der kunne blive tale om ophævelse af adoptivforholdet, jf. adoptionslovens § 19, ligesom de almindelige regler i lov om social service om foranstaltninger over for børn og unge vil kunne finde anvendelse.

Spm. nr. S 928

Til justitsministeren (18/1 99) af:

Jann Sjusen (KRF):

»Mener ministeren, at Danmark overholder FN's børnekonvention, når et syvårigt barn, der har mistet sine forældre på grund af dødsfald, efter adoption afskæres fra kontakt med den biologiske familie af adoptivfamilien, når der er udarbejdet børnetestamente for netop at sikre denne kontakt?«